

Nem vetnek ki emelt adót az elhanyagolt ingatlanokra
Marosvásárhelyen

Visszavont határozattervezet

Felvételünk illusztráció

Közel fél órán át vitatkoztak csütörtökön a marosvásárhelyi tanácsosok azon a határozattervezeten, amely 25 ingatlan esetében előírta volna a többszörös adóemelést visszamenőleg, 2021-re. A tervezetet a kezdeményező, Soós Zoltán polgármester végül visszavonta.

Antalfi Imola

Már napokkal a tanácsülés előtt a helyi sajtóban cikkeztek a testület elé terjesztett tervezetről, amely azonban nem került fel a hivatal honlapjára. Huszonöt olyan belvárosi ingatlanról van szó, amelyek a tervezet szerint igen elhanyagolt állapotban vannak, emiatt a testületnek 300, illetve 400%-os adóemelésről kellett volna döntenie a tavalyi évre.

(Folytatás a 2. oldalon)

Fotó: Nagy Tibor

Edzések, közkorcsolyázás és jégdiszkó is várható

Szeptember 29-én tartották a maros-szentgyörgyi műjégpálya szezonnyitóját. Sor került mű- és gyorskorcsolya-bemutatókra, valamint egy rövid jégkorong-mérkőzésre is, továbbá ezek után közkorcsolyázásra hívták az esemény résztvevőit. Beszámoltak arról is, hogy az előző, egyben első szezon sikerrel zárta a műjégpálya.

2.

Tárlat és album a marosvásárhelyi együttesről

Amint arról a Galériák fehér éjszakája című országos kulturális eseménysorozatról szóló ismertetőben is olvashattak, a marosvásárhelyi rendezvény egyik igencsak érdekesnek bizonyuló pontja lesz Diana Gherendi POLIFON (1985–1989). Rock at Any Risk című kiállításának megnyitója az Enescu utcai K'ARTE szobában október 2-án, vasárnap 19 órakor.

4.

Világsztárok is jártak a Tiltott Fesztiválon

A zenei legenda elmondta, hogy már többször járt Romániában, de Csikszereda környékén még soha nem, Brassóban viszont már több ízben is volt.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

KÖNYÖRÜLET

ALUKNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

OKTÓBER

1., szombat
A Nap kel
7 óra 20 perckor,
lenyugszik
19 óra 3 perckor.
Az év 274. napja,
hátravan 91 nap.

Isten éltesse!

Ma MALVIN,
holnap PETRA napja.
PETRA: latin eredetű női kereszt-
név, a Péter (Petrus) férfinév párja.

IDŐJÁRÁS

Felhős

Hőmérséklet:
max. 25 °C
min. 11 °C

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR – 2022. szeptember 30.	
1 EUR	4,9490
1 USD	5,0469
100 HUF	1,1728
1 g ARANY	270,7253

Második szezonját kezdi a sátoztetős jégpálya

Edzések, közkorcsolyázás és jégdiszkó is várható

Szeptember 29-én tartották a maroszentgyörgyi műjégpálya szesznyitóját. Sor került mű- és gyorskorcsolyabemutatókra, valamint egy rövid jégkorong-mérkőzésre is, továbbá ezek után közkorcsolyázásra hívták az esemény résztvevőit. Beszámoltak arról is, hogy az előző, egyben első szezonot sikerrel zárta a műjégpálya.

Nagy-Bodó Szilárd

Nagy Attila, a Székelyföldi Jégkorong Akadémia ügyvezető igazgatója elmondta, hogy hatalmas öröm számukra az, hogy sikerült feltámasztani a marosvásárhelyi központot, hiszen a térségben több évtizedes hagyománya van a jégkorongozásnak. Amikor létrejött a Székelyföldi Jégkorong Akadémia, konkrét célként fogalmazták meg azt, hogy szeretnék újjáépíteni ezt a központot. Most pedig büszkén mondhatják azt, hogy sikerült, hiszen vannak gyerekek, edzők és az U16-os korosztályban idén jelentkeztek is a Román Kupára. Nagy Attila hozzátette, hogy az első szezonban már nagyon sok boldog, mosolygós arcot látott, hiszen már régóta várták, hogy ebben a térségben is legyen egy működő jégpálya. Külön sikerként élték meg, hogy a gyermekek a szezon végére már olyan központokkal is fel tudták venni a versenyt, ahol több éve működik már jégpálya.

A kezdeti sikerek nem azt jelentik, hogy hátra lehet dőlni. A munka továbbra sem áll meg, és folyamatosan toborozni kell a gyerekeket, bővíteni és fejleszteni kell az edzői csapatot, valamint számos programot lehet még bevezetni. Lehetőségek vannak, meg kell találni hozzájuk az embereket, és ki kell használni mindent, mondta Nagy Attila, azt is hozzátéve, hogy ha megnyílna a fedett jégpálya Marosvásárhelyen, akkor az további újabb lehetőségeket is szűlné. A Székelyföldi Jégkorong Akadémia ügyvezető igazgatója úgy fogalmazott, hogy már jelenleg is van akkora játékosállományuk, hogy az átadás után rögtön be tudják a jégpályát lakni.

A második szezon elindulása kapcsán Kui Csaba felelős edző boldogan mesélt arról, hogy milyen örömeiket élhetnek át a gyermekek egy-egy jégkorongedzés

során. Az első év tapasztalata azt mutatja, hogy van érdeklődés ezen sport iránt, és a fiatalok boldogan jönnek. Ez pedig már önmagában siker, sőt talán ez a legfontosabb, vélekedett az edző, és azt is elárulta, hogy jelenleg 130 aktív sportolója van az egyesületnek. A legkisebbek még csak ötévesek, de a spektrum másik végén megtalálhatóak a 18 évesek is. Kui Csaba nem rejtette véka alá azt sem, hogy a bajnokságokon is jelesen szerepeltek a tavaly, hozzátéve azt is, hogy az U12-es korosztály tekintetében nem is számolják az eredményt.

Az edző továbbá reményét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a Ligetben befejezik a jégpályát. Véleménye szerint még egy jégpálya mindenképpen pozitívumot hozna a sportoknak, és a lakosság is örvendene neki. Úgy véli, egy akkora városnak, mint Marosvásárhely (és a hozzá tartozó településeknek) szüksége lenne egy olyan jégpályára, amit egy évben legalább 9-10 hónapban használni lehet.

Kui Csaba kiemelte azt is, hogy az elszabaduló energiaárak miatt akár kárt is szenvedhet a marosvásárhelyi sportélet. Egy jégpálya üzemeltetése sokkal többbe kerül, mint egy műgyepes futballpályáé, ahol esténként fel kell kapcsolni néhány reflektort. Egy jégpálya esetében nagyon komoly villamosáram-fogyasztásról van szó, azonban az edző abban bízik, hogy ezt a város, illetve a többi település képes lesz kifizetni, hiszen szükség

van a sportolási lehetőséget biztosító intézményekre, legyen szó mind jégpályáról, mind pedig uszodáról.

A felelős edző külön nyomatékosította azt is, hogy nagyon sokan ellátogatnak a pályára, amikor lehetőség van közkorcsolyázásra. Korosztálytól függetlenül jönnek emberek a jégre, és jól érzik magukat. Arra is volt példa, hogy idősebbek egymás kezét fogva siklottak.

A sátoztetős műjégpályát az iskolások is használatba veszik, hiszen már az első szezonban lehetőség volt arra, hogy havonta egyszer, testnevelésórán ellátogassanak ide, és korcsolyázzanak. Volt olyan diák, aki egyáltalán nem volt még jégen azelőtt, de a tanév végére már nagyon jól ment neki a korcsolyázás, mondta Sófávi Szabolcs, Maroszentgyörgy polgármestere. Maroszentgyörgy önkormányzata az iskolások számára biztosítja a szállítást a pályához és vissza, ezzel is újra felendítve azt a sportágat, amiben országos bajnok csapata is volt a megyének egykoron.

Sófávi Szabolcs aláhúzta, hogy a környező önkormányzatok is minél nagyobb mértékben kellene támogassák a jégpálya működtetését, hiszen a sportolás útján lehet egészséges generációt kinevelni. A mostani elszabadult energiaárak mellett pedig nemcsak az önkormányzatok, hanem más állami intézmények és a civil szféra támogatására is szükség van.

Felvételünk illusztráció

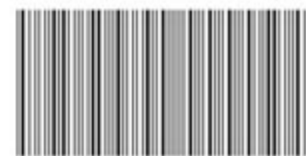
Fotó: Nagy Tibor

Fotók: Sófávi Szabolcs Facebook-oldala

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Műtze

SZERKESZTI:
KAÁLI NAGY BOTOND
1555. sz., 2022. október 1.

Radnóti Miklós

Októbertvégi hexameterek

Táncosmedrű, fehérnevetésű patak fut a hegyről,
táncol az őszi levél s taraján kisimulva elúszik.
Nézd csak, az árnyban a som fanyar ékszere villog a bokron
s villog a fényben a kis füvek éle öreg remegéssel.
Még süt a nap, de oly érett már, csak a lassú okosság
tartja az égen, hogy le ne hulljon: félti aranyát.
Lassú, okos vagyok én is e lassú, okos ragyogásban,
féltelek én is a tél hidegétől, tűzifa gondja,
téli ruhák vak gondja növekszik, apad szemeidben
s mint a lehellet futja be tükreit, árad az álmos
bánat a kék ragyogásban, a szádon a mondat elalszik
s ébred a csók. Feketén jön a hó, jön a tél, feketélnék
sarkai máris az őszi nagy égnek, a hajnali órák
léptei már sikosak. Gyere hát elaludni az esték
hosszú szakálla alá: nézd, gyermeked is vagyok én, de
felnőtt, nagy fiad és szeretőd, fele gondra is érett,
nemcsak a versre komoly. Fekszünk majd s hallgatom éji
füllel a szíveden alvó gond ütemét a sötétben.
Hallgatom és várok. S mint ifjú gólyafióka
ősszel szállni tanulván meg-megbillen az égen,
forgok a bő heverőn. S lassan tovaszálok a jajjal.
Átveszem és ütemes dobogása elaltat, elalszunk, –
ketten az egy gondol. S míg elkap az álom, az éjben
hallani, csapdos az ősz nedves lobogója sötétben.

1942. szept. 28. – nov. 14.

Ferenczy Károly: Október, 1903

Galériák fehér éjszakája

E hét végén, szeptember 30-a és október második között, a 30. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivállal párhuzamosan zajlik a *Galériák fehér éjszakája* című rendez-

vénysorozat Marosvásárhelyen (is). Az eseménysorozat 2007-ben Bukarestben, az Ephemair Egyesület kezdeményezésére jött létre, onnan terjedt át az ország különböző váro-

saiba, ahol a helyi kulturális szervezetekkel partnerségben szervezik meg. A marosvásárhelyi hetedik kiadás szervezője a K'ARTE Egyesület, támogatója a Maros Megyei Tanács és a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal. A hétvégén több érdekes helyszín is otthont ad különböző kulturális eseményeknek, amelyekre a belépés ingyenes. Az eseménysorozat programját az alábbiakban közöljük.

Arta mozi, 18.00–23.00: Mircea Cantor. Szombat – Transit Gloria Mundi (2012), videóprojekció, 4 perc. Vasárnap: Zoooooom (2006), videóprojekció (animáció), 3 perc. Dan Perjovschi: We are grains of sand in a barricade.

K'ARTE Szoba (George Enescu u. 2. szám), szombat: Fekete Zsolt – Escape from my spleen (tárlatnyitó, 20 óra). Vasárnap – Diana Gherendi: POLIFON 1985–1989 (tárlatnyitó 19 óra).

Art Nouveau Galéria (George Enescu u. 2. szám), péntek–vasárnap: 18.00–23.30 – Ioan Tămăian: Acoperișul Universului.

Szépművészeti Múzeum, Kultúrpalota (George Enescu u. 2. szám), péntek–vasárnap: 18.00–22.00 – román és magyar képzőművészeti galériák.

B5 Stúdió (Bolyai u. 5. szám), péntek–vasárnap: 18.00–23.30 – Budrala Sara – tárlatnyitó szombaton 18 órakor.

Bernády Ház (Horea u. 6. szám), péntek–vasárnap: 18.00–22.00 – földszinti galéria: ifj. Molnár Dénes retrospektív tárlata. Emeleti galéria: Tamás András – 405 (A nyolcvanas évek ingázóinak világából), fotókiállítás.

Winekooltour (Kossuth / Călărașilor u. 100. szám), péntek–vasárnap 18.00–22.00: Tilos | Banned (csoportos fotókiállítás).

Marosvásárhelyi vár: 3G Hub (*Mészárosok bátyja*), péntek–vasárnap: 18.00–23.00 – Vancsa Domokos: Hungry ghosts, videóprojekció.

Timárok bátyja, péntek–vasárnap: 18.00–23.00 – SAH. A Hundorf-iskola lakóinak munkáiból összeállított kiállítás (megnyitó: október 2., 17 óra).

Várgaléria, péntek–vasárnap: 18.00–22.00 – Marcel Iancu: A romániai–izraeli művészetek rekonstrukciója.

Szicsók bátyja, péntek–vasárnap: 18.00–21.00 – Gyarmathy János és Mana Bucur kiállítása.

További részletek a noaptegaleriilor.ro oldalon találhatóak. (Knb.)

Tárlat és album a marosvásárhelyi együttesről

Polifon (1985–1989)

Kaáli Nagy Botond

Amint arról a Galériák fehér éjszakája című országos kulturális eseménysorozatról szóló ismertetőben is olvashattak, a marosvásárhelyi rendezvény egyik igencsak érdekesnek bizonyuló pontja lesz Diana Gherendi POLIFON (1985–1989). Rock at Any Risk című kiállításának megnyitóját az Enescu utcai K'ARTE szobában október 2-án, vasárnap 19 órakor.

Diana Gherendi legutóbbi munkája ismét a marosvásárhelyi közelmúlt kultúrájának állít emléket – ezúttal a diktatúra utolsó évtizedében alakult Polifon nevű rockegyüttesnek, ellenkulturális gesztusokkal telített, nyolcvanas évekbeli pályafutásán keresztül. A kutatómunka a kulturális és történelmi jellegű riport, valamint a publishing műfajait is magába foglalja, és egy olyan kiadványt eredményez, amely a tárlaton túlmutatóan is emléket állít és archiválja az értékes anyagot. A tárlaton többek között láthatjuk az együttesről (Alexandru Man, Farkas Bandi, Mircea Boariu, György Imola és Adrian Cozma) készült fo-

tókat, beszámolóikat az adott korszakról, koncertplakátokat, korabeli sajtóanyagot, cikkeket, dalszövegeket.

A Polifon valamilyen szinten a Bronx nevű projekt folytatásának is tekinthető: utóbbit 2016 és 2018 között állította össze a szerző, aki kutatói munkája során arra kereste a választ, hogy hogyan próbál ellenállni az akkori román és magyar fiatalok generációja a rendszer okozta nyomásnak. A kutatómunka eredményét, a Bronx című kötetet felterjesztették a Legszébb hazai kiadványok című 2016-os országos könyvdíjazásversenyre, valamint bemutatták a lipesei, londoni és torinói nemzetközi könyvvásárokon is.

Az 1985 és 1989 között aktív Polifon rockegyüttes biográfiája olyan időutazás, amely az ellenkultúrába ágyazott, óvatossá, félszeg, talán kissé gyerekes, a politikai üzenetet a poétikai üzenet mögé rejtő, ám mégis rendszerellenes gesztusokat mutatja be. A nyolcvanas évek fekete évtizedében a szekuritáté keretén belül egy speciális, R nevű egység működött, amely a külföldi, Romániában betiltott „dekadens”

zenét műsorra tűző rádióadók lehallgatásával és ezen adók hallgatói, illetve az azokkal való kapcsolatfelvételt megkísérlők követésével, az utánuk való nyomozással foglalkozott. Több fiatal is meghurcoltak ezzel kapcsolatban.

A nyolcvanas években a mindent eluráló jegyrendszer, az éhezés, a fagy, a sötétség, az információmegvonás, a propaganda, a társadalom fölötti abszolút kontroll, a folyamatosan növekvő számú szekuritátés dosszié, a művészetek, a film, a zene, a tévécsatornák fölött uralkodó cenzúra az országot koncentrációs táborra változtatta. A fiatalok mást akartak, alternatívákat kerestek, másként reagáltak a hivatalos és kötelező programokra. A Nyugatról érkező, magyarországi vagy németországi rokonok által küldött kazettákról és lemezekről szóló rockzene nyújtotta a kiutat sok marosvásárhelyi magyar és román fiatal számára. Az AC/DC, a KISS, a Pink Floyd, a Judas Priest és társaik muzsikája új perspektívákat nyújtott a fiatal generációknak, a marosvásárhelyi rock és heavy

metal szubkultúra ily módon gesztusértékű ellenállássá vált.

A nyolcvanas években több mint húsz zenekar választja, egyáltalán nem meglepő módon, ezt a műfajt. Próba- és koncerttermük, főhadiszállásuk, bemutatózó helyszínük a Szakszervezetek Művelődési Háza (a „Szindikát”) volt.

Visszautasítás, csökönyösség, ellenkezés vagy egyszerűen csak vágy a zenélésre, a zene- vagy a barátok kedvéért: az említett kedvezőtlen kontextusban mindezek jó motíváció voltak arra, hogy Alex,

Bandi, Adi, Mircea, Imola, Feri és mások Polifon akarjanak lenni. Bandi és Alex 15-16 évesen alakították a Polifont – írja az együttesről és a tárlatról Diana Gherendi.

A szervezők azért próbálkoznak minél hitelesebben megragadni e korszak, a rockellenállás vagy ellenkultúra szellemét, hangulatát, mert kezdeményezésük része egy olyan album-könyv kiadása is, amely helyi kultúrtörténeti mintaként értékesíti és megőrzi (túl a kiállítás mulandóságán) ezt az értékes dokumentumanyagot.

Egy hét múlva kezdődik a Filmtettfeszt

19 település, 26 helyszín, tíz új nagyjátékfilm, négy klasszikus remekmű, három egész estés dokumentumfilm, válogatott rövidfilmek két csokorban, plusz a Filmgalopp tíz erdélyi versenyfilmje és egy 22-es, ami az idei kiadás száma: így néz ki számokban az egy hét múlva kezdődő Filmtettfeszt Erdélyi Magyar Filmszemle.

Október 5. és 9. között, illetve az október 15–16-i hétvégén zajlanak a Filmtettfeszt idei vetítései, végre hagyományos módon, mozikban és művelődési házakban, könyvtárakban vagy iskolákban, Erdély-szerte, Nagyváradtól Kovásznáig, Nagybányától Szebenig, Temesvártól Csíkszeredáig. Az események központja Kolozsvár.

A műsor gerince a szokásokhoz híven az elmúlt egy-két év legjobb magyar nagyjátékfilmjeiből állt össze: nem hiányozhat a *Szelíd* című, sokszorosan díjazott filmdráma, a *legjobb dolgokon bőgni kell* és a *Kilakoltatás* című vígjáték, a *Játszma* című csavaros besúgó történet, a Szarajevóban debütált *Hat hét* és a Karlovy Varyban bemutatott *Külön falka*, a *Toxikoma* brutális drogos története, a *Magyar passió* című dráma és Pálfi György legújabb független filmje, a posztapokaliptikus *Mindörökké* sem. A válogatás sajátos színpaltja a felvidéki Kerekes Péter szlovák-cseh-ukrán koprodukcióban készült dokumentum-játékfilmje, a *Cenzor*.

A gyerekeket a klasszikus ifjúsági film műfajába illeszkedő *El a kezekkel a papámtól!* című vígjáték, valamint *A kuflik és az Akárm* című animációs film várja; ezekhez Kolozsváron az NFI Filmarchívum interaktív műhelye és a Tóth Viktor által szaxofonnal kísért *Magyar népmesék* társulnak.

Gyerekek ezrei nőttek fel a dalain, de ezúttal nem őket fogja megénekelni: Kolozs-

A játszma

várra várják Halász Juditot, aki október 7-én ünnepli 80. születésnapját. Két filmet (*Pókfoci*, *Szerelmesfilm*) vetítenek a tiszteletére, nem csak Kolozsváron. A magyar filmtörténet nagyjai közül Kolozsvárra várják a *Pókfoci* rendezőjét, Rózsa Jánost és Gazdag Gyulát, aki *A sípoló macskakő* című szatírját kíséri el a kincses városba, és mesterkurzust tart nem csak filmszakos diákok számára. Szintén minden érdeklődő számára nyitott mesterkurzust tart Csupó Gábor, a *Simpson család* és a *Fecsegő tipegők* Amerikában élő producere, akiről portrékötet is megjelent az elmúlt hetekben – a könyv erdélyi bemutatója Kolozsváron lesz. Egy másik, a legendás kolozsvári némafilm-producere és rendező Janovics Jenő életét és munkásságát összefoglaló tanulmánykötet is érkezik a Filmtettfesztre, mondhatni egyenesen a nyomdából: a *Janovics Jenő pályaképe. Egy élet a magyar kultúra szolgálatában: a színpadtól a mozivászonig*. A könyvet a Janovics Jenő 150 emlékkonferencia keretében mutatják be, a BBTE Magyar Film és Média Intézete szervezésében, a Filmtett Egyesület társszervezésével.

Az idei rövidfilmes válogatás kiemelkedően erős, partnere Magyarország legjobb nemzetközi rövidfilmes rendezvénye, a Friss Hús filmfesztivál. A válogatás a budapesti

Hat hét

fesztivál idei kiadásának legjobb filmjeit tartalmazza, amelyek között van olyan is, amelynek a nemzetközi premierje Szarajevóban vagy az „animációsok Mekkájában”, Annecyban volt. A fesztivál igazgatója, Deák Dániel a Filmgalopp egyik zsűritagja lesz Kerégyártó Yvonne filmrendezővel (*Free Entry*, *Együtt kezdünk*) és Pernecker Dávid filmkritikussal együtt. Tíz fiatal erdélyi rendező filmjét kell megnézniük és értékelniük: a sokszínű Filmgalopp-mezőnyben idén van humorosan újraértelmezett meseklasszikus, sci-fi, horrorfilm-paródia, kísérleti dráma és önreflexív alkotás, a vásznon látni fogunk pályakezdő rendező által nagyszerűen instruált, befutott színészeket és tehetséges új arcokat is lehet látni. A Filmgalopp közönség-

szavazása október 5. és 7. éjfél között, online zajlik.

A Filmtettfeszten idén három egész estés dokumentumfilmet lehet megnézni: Papp Gábor Zsigmond *Bereményi kalapja* című kreatív portréfilmjét több szál is Erdélyhez kapcsolja, a Csibi László rendezte *A szocializmus hátsó bejárata* a rendszerváltás előtti sajtó működését leltározza fel, Szabó Attila *Erdők nélkül nincs Erdély* című riportfilmje pedig napjaink egyik legégetőbb környezetvédelmi tragédiáját járja körül.

A Filmtettfeszt teljes műsora elérhető a fesztivál honlapján, a filmtettfeszt.ro oldalon. Minden filmet román nyelvű felirattal vetítenek, a műhelymunkák magyar nyelven zajlanak.

Szelíd

Csillagösvényen

Születésnap beszélgetés a 75 éves Lőrincz József tanárral, költővel, néprajzossal

Székely Ferenc

– A napokban került a kezembe egy frissen megjelent székelyudvarhelyi kötet: Szava sorunkba belenőtt, amelynek alcíme: Sorok Csanády György költészetéről. Ki volt Csanády György, mit kell tudnunk róla?

– A könyvet – közösségi felkérésre – én írtam. Csanády György a *Ki tudja merre...* kezdetű *Székely himnusz* szövegírója volt. Székelyudvarhelyen született, hamvai is itt pihennek. Eddig alig tudtunk róla, pedig magyar- és zenetanároktól is érdeklődtem. Nem az ő hibájuk; az utóbbi száz évben teljesen zártolták költészetét, nem tartották index alatt, de hallgattak róla. (A *Székely himnusz* Erdélyben tiltott ének volt, elénkléséért akár bőrtönbüntetés is járt.) 1895. február 23-án született, édesapja, Csanády Zalán udvarhelyi királyi járásbíró volt, nagy tekintélyű ember, édesanyja pedig árvátfalvi Nagy Ilona. A tehetséges fiú a helyi református kollégiumban végezte tanulmányait, kitűnt játékban, tanulásban; igazi vezéregyenységgé nőtte ki magát. Érettségi után behívót kapott, és négy évig hányódott a világháború különböző hadszínterein. Itt teljesedett ki személyisége és költészete. Már a kollégiumi években tökéletes jambikus verseket írt. Az első világháború után a család Budapestre költözött. György 1919-ben ötdömágyával létrehozta a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületét, a SZEFEH-t, amelynek ő volt az elnöke. Húsz évén át összefogta és segítette az Erdélyből, Székelyföldről anyaországba menekült magyar ifjakat. E cél elérése végett szervezték meg évente a Májusi nagyáldozatot – egy misztikus ceremóniát, mely keretében ének is elhangzottak. Ezek szövegét Csanády György írta, Mihalik Kálmán orvosnagyszülő zenésítette meg. E dalok egyike volt a későbbi székely himnusszal vált *Ki tudja, merre...* kezdetű közösségi ének. Rövid időn belül úgy elterjedt, hogy a tengerentúlra, Amerikába is eljutott. Mindenhol ismerték, ahol emigráltak székelyek és magyarok éltek. Három verseskötet jelent meg: *Az évek* (1922), *Álmok* (1926), *Ének* (1933). 1941-ben megjelentette a *Májusi nagyáldozat* című könyvét, amelyben bemutatta a már említett nagyszerű ceremóniát. Háborús versei mély humanizmusról, nemzetföltésről tesznek tanúbizonyságot. A magyar háborús költészet egyik legmarkánsabb, leghitelesebb költője. Érett versei a legjobbak közül valók, ebből közölt időnként a *Nyugat* is. Költő volt, hírlapíró, folyóirat-szerkesztő, rádiószerkesztő és rádiórendező a Magyar Rádiónál. 1952. május 3-án hunyt el Budapesten. 1977-ben – végakarata szerint – hamvait hazahozták Székelyudvarhelyre, és a Bethlen utcai református temetőben található családi sírkertben hantolták el.

– A *Székely himnusz költőjétől térjünk vissza a jelenbe. Mikor kezdte írni verseket?*

– Második koromban írtam az első verseket, azaz az ötödik osztályos koromban írtam az első verseket, de azok csak amolyan rímes, ritmikus ujjgyakorlatok voltak. Aztán 5. osztályban a magyartanárom Homoródszentpálon odaállított, hogy az egyik versemet szavaljam el a falu színpadán. Akkor éreztem először, hogy a vers eszköz arra, hogy másokkal közöljük gondolatainkat, érzelmeinket, esetleg befolyásoljuk őket. Főiskolás koromban világosított fel Kicsi Antal tanárom – aki maga is költő volt –, hogy a lírai versek a leghitelesebb érzelmeiket, gondolatokat hivatottak kifejezni. Attól kezdve már közölhető verseket írtam, amelyek a hazai sajtóban, irodalmi lapokban láttak napvilágot.

– Mikor jelent meg első versesköteted? A '70-es években már befutott lírikusként tartottak számon.

– A főiskolai évek alatt már befutottam, de azután megtorpantam, egyébre kezdtem összpontosítani. A munka, a család elvonta a figyelmemet a költészetéről. Sok cikket írtam környezetem életéről, közöltem népköltészeti gyűjteményt, pedagógiai írásokat, de kevésszer látogattam meg a múzsa, s akkor se mindig tudtam „fogadni”. Forrás-kötetemet elfektették, csak 2003-ban tudtam megjelentetni magánkiadásban egy vékonyka verskötetet *Férfinyaram* címmel. Aztán nyugdíjas éveimben felszabadult a műzsám, és busásan kárpótoltuk magunkat az addigi magunkba

szorításért. Több vaskos verskötetem is megjelent azóta. Most már akár költőnek is tekintetem magam...

– *Kaptam olyan választ fiataloktól, ami letört, s egy darabig félretetted a tollat?*

– A kezdetek kezdetén, középiskolás koromban, amikor indokolt is volt, kaptam az Utunktól, K. Jakab Antaltól egy fricskát, amely nem volt éppen a leghumánusabb gesztus. Aztán később az *Utunk* is közölte verseimet. De volt egy tragikusabb válasz, „figyelmeztetés” a kor társadalmától. Rám szállt a gondolatrendőrség, be akartak törni besúgóknak. Szerintem csak az isteni gondviselés mentett meg abból a helyzetből. Hosszú évekre, évtizedekre védállásba vonult a műzsám: alig közöltem verset.

– *Meséld el részletesebben.*

– Rossz emlék. Nem szeretnék erről sokat beszélni. Amikor felvettek a vásárhelyi pedagógiai főiskolára, kényszerhelyzetbe kerültem. Arva gyerek voltam, anyagiak híján szorítóba fogott a szeku, hogy lesz ösztöndíj, ha nekik dolgozom... Már közölgettem, irodalmi körökre jártam, nem tudtam megtenni; nem tettem volna meg semmiért. Sokat vajúdтам, sokat szenvedtem. Látták, hogy használhatatlan vagyok, kaptam egy verést, de futni engedtek. Májig összeszorul a gyomrom, ha erre gondolok. Nem is lettem a szerkesztőség kedvezettje, csak olyan irodalmi földönfutó.

– *Mesélj gyermekkorodról, iskolás éveidről, születésről.*

– Székelydályán születtem 1947. november 14-én. Koraszülöttként jöttem a világra, születésem utáni napon már siettek is, hogy keresztvíz alá tartsanak. Születésemkor a szüleim időseknek számítottak: édesanyám, akit lánykorában Ferenc Erzsébetnek hívtak, 39, édesapám, Lőrincz Károly 53 éves volt. Élet- és baj próbálta gazdálkodó emberek. A lélek titkait búvárló tudósok úgy vélik, hogy az idős emberek gyerekei általában érzékenyebbek, nemegyszer művészi hajlamokkal születnek. Mintha ez rám is érvényes lenne. Mély hatással volt személyiségem fejlődésére a hely, ahol laktunk, a falu széle, a természet közelsége. Gyermekkorom a rálátás, a messze vágyás érzésével töltött fel. A falu fölött, egy dombon volt a házunk, ahonnan rá lehetett látni a településre, a határra, és az Égbe vezető útra, amely továbbvitte, a láthatáron túra gondolataimat, vágyaimat, az ismeretlen hívó világába. Nem kis hatással volt rám a falubőlcső, a rendtartó székely falu az ő dolgos emberekével, gondozott portáival, zamatos tájszólásával, amelynek szavait már negyedik osztályos koromtól gyűjteni kezdtem. Sajnos ez a falu már csak emlékeimben létezik, kihalóban van, árnyéka hajdani magának. De ez az elhalás is nyomot hagy műveimben. Korán megtanultam írni-olvasni, jóval iskolába menetel előtt. Édesanyám alig győzte hordani nekem a könyveket Vinczi Balázs bácsiéktól és a „muzsnai mesternőtől”.

– *Mire emlékszel, merre jártatok?*

– Gyakran jártunk édesanyámmal az égei nagyszülők házába, amely tele volt fiókokkal, és a fiókokban mindenféle régi folyóirattal, naptárral, olvasókönyvvel, könyvvel. Ott találtam rá a vaskos, piros vászonkötésű

könyvre, amelynek első borítóján egy sas röpült, és az volt a címe: *Sas a költés. Petőfi Sándor összes költeményei*. No, ez lett hosszú időre az én szellemi bibliám. Lelkem Petőfi verseivel szállt magasabb régiókba. Petőfi lett a példakémem, és *Az apostol* című elbeszélő költeményéből Szilveszter. Én is, mint ő, az emberiség, az emberiség ügyét szerettem volna szolgálni, előbbre vinni, s ez így maradt máig. Tudtam, ehhez sokat kell tanulni. És tanultam is, máig szívesen tanulok. A tanulás mindig örömmel töltött el, szárnyakat adott. Talán ezért verseim egyik gyakori motívuma a madár, a szabadon röplő madár. Anyám a szeretet törvényét szabta rám, apám az igazságét. Az egymást tisztelő házaspár, a szüleim közti szeretet, a család harmóniája bizonyára befolyásolta lelki fejlődésem. Meg az a sok gyönyörű szenvedés is alakított, ami azután következett, hogy édesapám meghalt tízéves koromban.

– *Hova jártál középiskolába?*

– A székelyudvarhelyi Szent Miklós-hegyen lévő gimnáziumban kezdtem el középiskolai tanulmányaimat, de anyagiak miatt (özvegy édesanyám nem tudta fizetni a tandíjat, a bentlakást) kilencedik elején, az első fél év végén kimaradtam, azzal a reménnyel, hogy majd esti líceumban befejezem. Két évig a gyergyószentmiklósi építészeti szakiskolába jártam, kőműveszakosztályba, románul tanultunk, de színjelessel végeztem. Így kaptam lehetőséget arra, hogy városra nevezzenek ki, ahol az esti tagozaton folytathatom középiskolai tanulmányaimat. A marosvásárhelyi 4. számú líceumban érettségiztem. Nem volt könnyű: nyolc óra nehéz fizikai munka után, például télen kinti falazás után beülni az iskolapadba... Sokszor volt úgy, hogy a szemem nyitva volt, de nem hallottam a tanár szavait a fátadságtól. Hősies harc volt, de megérté! Közben raktárossá, építőtelepi anyagbeszerzővé léptettek elő. Hát ebből a kőműves, raktáros, anyagbeszerzői munkából rendesen megélhettem volna. De a sors másképp akarta, és én is egyébre vágytam... Nem maradhattak kihasználatlanul azok a szellemi talentersek, amelyek birtokába jutottam.

– *Miért választottad a pedagógiai főiskolát, milyen emlékeid vannak Marosvásárhelyről?*

– Azért, mert céloom elérésének útjába esett, és közel volt hozzám. Szinte csoda volt, hogy elsőre sikerült a felvételim akkor, amikor heten voltunk egy helyre. Úgy látszik, a sorsomnak nagy volt a támogatottsága. Fial voltam; hat évet voltam Vásárhelyen. Munkásként a Vikendtelepen, a Hétfákon kívül a városi könyvtár, a színház hagyott bennem mély nyomokat. A Lázár Ödön parkban esteleinte játszó Nagy Laciék könnyűzene-együttese is hatott rám – a népfőiskola gitár szakára jártam. A munka mellett többre nem futotta a szabadidőmből. Aztán jött a főiskola, annak irodalmi köre, az Aranka György-kör és az irodalmi élet sodrája.

– *Hogy történt a kihelyezés, milyen volt a fogadtatás, tanári pályád kezdetei, nehézségei?*

– A kihelyezés Craiován történt, óriási szerencsém volt, mert figyelembe vettek egy szabályt: ha a születési helyedtől 20 kilométerre meghirdetett szabad állás van, akkor azt az első közt választhatod. Így kerültem a szülőfalumhoz közeli Székelyderzs általános iskolájába. Ez nagy dolog volt akkor, végtelesenüld boldog voltam. Akkoriban szinte minden magyar végzős Moldvába került.

– *Főiskolás éveidben kezdte közölni, hol jelentek meg első verseid, milyen volt a visszhang?*

– A főiskolán jöttem rá az alkotás ízére, hamar közölhető verseket kezdtem írni. Azok megjelentek a főiskola lapjában, az *Athenaeumban*, a *Vörös Zászlóban*, az *Iffjúmunkásban*, sőt még a legszínvonalasabb irodalmi folyóiratban, az *Utunkban* is. Szinte befutott költőnek számítottam, amikor sokkot kapott a műzsám, és elég hosszú időre „elhallgatott”.

Nyugdíjas koromban jött meg újra a „hang”, és elkezdtem sűrűn közölni könyvben, papíralapú és internetes fórumokon.

– *Nem gondolkodtál kötetben, mint tették ezt a BB-re járó, majdnem veled egyidős kollégáid: Farkas Árpád, Király László, Molnos Lajos, Hervay Gizella, Magyar Lajos, Kenéz Ferenc, akiknek a Forrás-sorozat biztosított közlési teret?*

– Nem voltam olyan szerencsés, mint ők, nem egy olyan egyetemi központban végeztem tanulmányaimat, ahonnan irodalmárok, költők rajai indultak, s később is összetartottak, föl vállalva közös célokat. Én elsősorban pedagógus voltam. Magányos végvári vitéz. Hét évig Székelyderzsben románt tanítottam, a művelődési ház igazgatója voltam, és azonkívül tucatnyi közösségi feladatnak, megbízásnak tettem eleget. Aztán Kányádon, szülőfalum községi központjában voltam magyartanárom és iskolaigazgató – ez tartott 1989-ig. Gyűjtöttük a népi hagyományokat, a népi kultúra átszámaztatásán dolgoztunk, segítve a népi kultúráról a magas kultúrára való átváltást. Csak néha, amikor meglátogatott a múzsa, és volt némi időm őt fogadni, írtam verset. Ahhoz képest még díjakban, babérokban is részesültem... Valamikor, kollégáim nógatására, beadtam egy Forrás-kötetre való, de jött a '89-es fordulat, és mindent magával sodort...

– *Milyen kötetek jelentek meg és mikor?*

– *Abránfalva 500 éves*. Emlékkfüzet. (Forró Miklóssal, 1991); *A székelyudvarhelyi Balázs Ferenc Vegyes Kar*. Emlékkfüzet (1994); *Tamási Áron hazatérése*. Mikrofilológiai tanulmányok (2002); *Férfinyaram*. Versek (2002); *Kőbe faragott remény*. A farkaslaki Tamási-emlékkőről (2005); *A kultúráváltás sikeréért*. Folklorpedagógiai tanulmány (2006); *Kellő igék, megtartó gondolatok*. Szentenciák, válmások Tamási Arontól (2007); *Idő a humorra*. Anekdoták Tamási Aronról. Gyűjtötte és átdolgozta Lőrincz József (2010); *Székelypetki népballadá*. Gyűjtötte Lőrincz Ilona és Lőrincz József. Szerkesztette, az előszót írta, a jegyzeteket készítette Lőrincz József (2014); *Székelydalya tájnyelvének kincsei* (2015); *Ősi derű*. Válogatott versek. Műfordítások (2017); *Mélységeim*. Versek. Székelyudvarhely (2019); *Székelypetki lakodalom*. Egy népszokás kismonográfiája (2021); *Ima-évek*. Versimák, istenes költemények (2021); *Sodródásban*. Versek (2021); *Szava sorunkba belenőtt. Sorok Csanády György költészetéről* (2022). Ezenkívül megjelent körülbelül 400 újságcikk, tanulmány, irodalomkritika, könyvrecezió és egyebek. Ennyire futotta tőlem, embertől, magyartól...

– *Milyen antológiákban szerepeltél?*

– A Varázslataink c. fiatal költők antológiájában, amely Kolozsváron jelent meg 1974-ben, két versem van. Aztán a Téliidők fehér tereiben, amely Budapesten jelent meg 2005-ben és az Örök készületben címűben (Magister Kiadó, Csíkszereda, 2009).

– *Fontosabb díjak és elismerések?*

– Dicséret az Ifjúmunkás irodalmi alkotóversenyén (1978); I. díj az országos költészeti versenyen (Szatmárnémeti, 1978); Erdemes Tanár cím (Bukarest, 1981); III. díj az országos alkotói versenyen (Szatmárnémeti, 1981); Az Oktatásért Erdemérem III. fokozata, Bukarest (2004); Gheorghe Lazár Diploma I. osztálya, Bukarest (2006); Virrasztás Tamási Aron Pedagógiai Díj, Budapest (2006); Apáczai-dicséret A kultúráváltás sikeréért c. könyvért, Csíkszereda – Szováta (2006); Apáczai-elismerés a Kőbe faragott remény c. könyvért, Csíkszereda – Szováta (2006); Ezüstgyopár Díj, Csíkszereda – Szováta (2011); Németh Géza-emlékdíj (Csíkszereda, 2012); II. díj az Anyanyelv-polók Szövetsége által meghirdetett Élő tájnyelvek pályázaton (Budapest, 2014); Apáczai-dicséret a Székelypetki népballadák c. könyvért (Csíkszereda – Szováta, 2014).

– *Mondj néhány szót a családról, gyerekeidről, szeretteidről.*

– Feleségem lánykori nevén Nagy Ilona, Ica; vásárhelyi diákkorunkban találtunk egymásra. Most ő is nyugdíjas. Évtizedekig volt a székelyudvarhelyi Benedek Elek tanítóképző magyartanárom. Benne szerető, kirtartó, hűséges társra: küzdőtársra találtam. Nemrég tartottuk az aranylakodalmat. Három gyerekünk, hét unokánk van. És hozzánk tartozik öt cica is, akiket szintén gyakoroljuk a szeretetet. Meg a tengernyi tanítvány, akikkel nem szakítottuk el végleg a köldökzsinórt...

Vendégjáték a Maros Művészegyüttesnél Jerika-kő legendája

Október 14-én, pénteken vendégjátéknak ad otthont a Maros Művészegyüttes kövesdombi előadóterme. A Jerika-kő legendája című előadás a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ és a Mocorgók Néptáncegyüttes produkciója.

„A magyarság nem kalapdís, hanem a szíve mélyében viseli a magyar, mint tenger csigája a gyöngyét.” Gárdonyi Géza idézete egyszerre dobogtatja meg több ezer ember szívét. De annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy milyen mélyen lakozik ez a gyöngy, hol kezdődik a magyarság története, hol kezdődik a mi történetünk, a Mocorgók Néptáncegyüttes vállalkozik. Egy nagypapa és unokája beszélgetése révén visszapröppenünk ősidőket, és a táncosok előadásában megelevenítődik Álmos és Jerika vezetésével a magyarok letelepedése a majdani Csomafalva területére. A néptáncegyüttes mindazonáltal, hogy őseink történetét meséli el, azt igyekszik kideríteni, hogy merre található a mindenkor boldogság ragyogása, és milyen változategyüttesekre tehető fel mindez.

A Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ és a Mocorgók Néptáncegyüttes közös produkciója egy mindvégig dinamikus, az erdélyi Sóvidék, Gyergyószék, Kalotaszeg, Keménytelke, Gyimes, a moldvai magyar tánc és zene, valamint a magyarországi Méhkerék néptáncának és népzenejének gazdag anyagából merítkezve kívánja egy fergeteges, fordulatokban gazdag, de szívhez szóló előadással elvarázsolni a közönséget. „Nézd a szememet, minden kiderül, kár mondanai már./ A magyarság szívében menekül, úgy is jót talál, úgy is jót talál.” (Ghymes) – írják az alkotók a 19 órákor kezdődő előadásról.

A Jerika-kő legendájának feldolgozásához hozzájárultak: a Mocorgó Néptáncegyüttes, Kolcsár Béla producer, Balázs Bécsi Csaba koreográfus, Molnár Szabolcs zenei szerkesztő. Szervező: Maros Művészegyüttes, Pro Folk Dance Egyesület. Az esemény fő támogatója a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

A belépés díjtalan, de előzetes helyfoglalás szükséges a következő telefonszámon: 0757-059-594 (minden hétköznap 8-16 óra között hívható). (Knb.)

Emlékérme-kibocsátással tiszteleg az első magyar orvosnő előtt az MNB

Hugonnai Vilma, az első magyar orvosnő születésének 175. évfordulója alkalmából emlékérmét bocsát ki a Magyar Nemzeti Bank (MNB).

A tizenötezer forint névértékű ezüst és kétezer forint névértékű színesfém emlékérméket Szabó Virág szobrászművész tervezte – olvasható a bank csütörtöki közleményében.

Az érmék előoldalán Hugonnai Vilma teljes alakos ábrázolása jelenik meg, középen egy orvosi diploma stílizált részletével és az orvosi váróteremben ülő nőalakok ábrázolásával. A hátoldalon Hugonnai Vilma portréja látható. A portrétól balra az orvos születésének és halálának éve, az 1847-es és az 1922-es évszámok, a portrétól jobbra pedig vezeték- és keresztnév olvasható. A hátlap szélén köriratban az első magyar orvosnő felirat szerepel, a portré ábrázolásába illetve pedig Szabó Virág tervezőművész mesterjegye látható.

Az ezüst emlékérméből tükörfényes kivitelben, a színesfém változatból selyemfényes kivitelben öt-ötezer darab készíthető. Mindkét emlékérmé átmérője 38,61 mm, szélük

recézett. A 15 000 forintos névértékű emlékérmé ezüstműből készült, súlya 31,46 gramm. A 2000 forintos névértékű színesfém változat réz és nikkel ötvözetéből készült, súlya 30,80 gramm.

Hugonnai Vilma 1847. szeptember 30-án született grófi családban. Fiatal korától autodidakta módon képezte magát, megtanulta a betegápolást és a gyógyászat alapjait, majd később férje és apja engedélyével, de anyagi támogatás nélkül Svájcba költözött, ahol akkor már engedélyezték a nők egyetemi képzését. Tanulmányait családi ékszerének eladásából finanszírozta. Svájcban 1879-ben avatták orvosnővé.

Diplomájának akkreditálása nem ment könnyen. Először 1881-ben letette a magyarországi egyetemi tanulmányokhoz szükséges érettségi vizsgát, majd kérvényezte orvosi diplomájának

welismérését, azonban az oktatásügyi szabályozás ezt nem tette lehetővé 1895-ig. Végül 1897-ben Magyarországon is leszigorított, és Ferenc József jelenlétében első magyar nőként átvette a magyar orvosi diplomáját is.

Hugonnai Vilma nagy hangsúlyt fektetett az egészségügyi nevelésre, ezért a szegényebb rétegeknek is tartott előadásokat, valamint küzdött a nők egyenjogúságáért. Tanulmányt írt a munka és családi élet egyensúlyáról és a lányok iskoláztatásának fontosságáról. Az első világháború idején, 65 évesen elvégezte a hadisebészeti tanfolyamot. A frontvonalon nem végzett szolgálatot, de tizen-négy vidéki városban szervezett betegmegfigyelő központokat. A hadi egészségügyi ellátásban végzett munkájáért 1915-ben kitüntetést kapott. Hugonnai Vilma 1922-ben hunyt el.

Az emlékérmék a kibocsátást követő három hónapig, a színesfém változat pedig egy évig névértéken vásárolható meg csütörtöktől a Magyar Pénzverő Zrt. éremboltjában és webáruházában.

Szent István alapította bencés monostor maradványait tárták fel Zalaváron

A Szent István király által 1019-ben alapított bencés monostor maradványait tárták fel a szakemberek Zalavár-Várszigeten az Eötvös Loránd Kutató Hálózat (ELKH) támogatásával zajló idején. Az eredmények bepillantást engednek a Karoling- és az Árpád-kor történetének jelentős fejezeteibe.

A Zalavár-Vársziget területén folyó tervszerű régészeti kutatások a lelőhely legösszetettebb múltját és a későbbi beavatkozásoktól leginkább bolygatott déli harmadán, kü-

lönösen nehéz körülmények között zajlottak Szőke Béla Miklós, az ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont (BTK) Régészeti Intézetének tudományos tanácsadója és Ritoók Ágnes, a Magyar Nemzeti Múzeum régésze vezetésével, a két intézmény együttműködésében.

A közlemény felidézti, hogy a Vársziget déli nyúlványát a 840-es évek elején Pribina és Kocel – korabeli forrásokban Priwina és Chelzil – erődített udvarháza számára egy széles és mély erődítési árokkal határolták le, majd ebben építették fel a 850. január 24-én felszentelt Mária-templomot. Szent István király ezekre az előzményekre támaszkodva alapította meg a helyszínen azt a bencés monostort, amelynek templomát – a renovált Mária-templomot – 1019-ben Szent Adorján tiszteletére szentelték fel.

A monostort a középkorban többször átépítették, bővítették, a 15-16. században megerősítették. A török elleni harcok idején végvárrá építették át, amelyet – a monostor és a templom még megmaradt épületrészeivel együtt – 1702-ben I. Lipót parancsára felrobbantottak. A romok kőanyagát ezután a környező utak és gátak építéséhez hordták

el, helyüket homokbányának használták, amely a 19. század közepe óta egyre mélyült, és mára mintegy 1500 négyzetméter kiterjedésűvé vált.

Bár a Vársziget Magyarország egyik legkorábban felfedezett régészeti lelőhelye, amelyet 1841-ben és 1881-ben is dokumentáltak, az idején ásatások a kutatók megbizonyosodtak róla, hogy az egykori Mária-, majd Szent Adorján-templomot az alapfalak aljái elpusztították. Végleges kijelentést azonban csak jövőre tehetnek, amikor a szakemberek mindenütt elértek az altalaj szintjét.

A lelőhely pusztítása a 20. században is folytatódott. A tihanyi levendulás révén elhíresült Bittera Gyula az 1930-as években a bányagödör déli szélénél illóolaj-lepárló üzememelt, amelyhez darálóhelyiség, kút és vízvezető akna is tartozott. Ezek terméskő alapokon álló, sárga, homokos habarcsra rakott téglafalai és betonpillérei az Árpád-kori monostor még megmaradt alapfalaira vagy azok pusztulási rétegére épültek.

A lelőhely szisztematikus régészeti feltárása az 1950-es évek elejétől indult meg. Cs. Sós Ágnes, a Magyar Nemzeti Múzeum régésze 1963 és 1966 között ugyancsak a bányagödör déli szélénél igyekezett tisztázni, mi maradt meg a monostorból és templomából. A keskeny kutatóárokokkal végzett ásatás azonban csak szerény eredménnyel járt, a jelenségek közötti összefüggéseket nem segítette megismerni, sőt né-

melyik éppen ezek által semmisült meg.

A különböző újkori bolygatások, pusztítások ellenére több olyan felület található a helyszínen, amely a középkor óta érintetlen maradt. A gyepréteg eltávolítása után a bányagödör déli szélétől egy egy méter széles, mintegy 17 méter hosszú, észak-dél irányú tégl-, kő- és habarcsörmelék sáv jelölte ki az Árpád-kori apátság keleti falának helyét, azonban sem a falhoz tartozó egykori járósínt, sem a bontási szintet nem lehetett már dokumentálni. Csak az alapárok legalsó, 25-30 centiméter vastag törmelékcsomó betöltése és az alatta sűrűn egymás mellé levert cölöpökből álló alapozás maradt meg.

Ezzel a fallal párhuzamosan, tőle hat méterre nyugatra még egy cölöpös alapozású fal húzódott, amely a kolostornegyed keleti szárnyának utolsó helyiségét határolhatta. A cölöplyukak egyikéből egy IV. Béla-dénár is előkerült, amelyet egy éppen ide vájt rókalyukban találtak meg a kutatók. A kolostort a későbbi századokban folyamatosan javították, toldották, erősítették. A keleti falat a feltárt szakaszon egy külső, utólagos támpillér erősítette, belső oldalán pedig két eltérő időben eltérő színű habarccsal épített falszakasz csatlakozott hozzá.

A keleti fal délkeleti falfordulója környezetében kisebb átmérőjű, vöröses korhadékkal kitöltött cölöpök rendeződtek félkörívbe, amelyek a délkeleti falsarok visszabontásakor kialakított, már Giulio Turco 1569-

ben készült rajzán is megörökített kerék torony 70-80 centiméter széles alapozásához tartozhattak.

A keleti fal külső és belső oldala mentén nagy méretű faoszlopokat ástak le, és palánkkal erősítették a korábbi évszázadokban is már gyengélkedő falszakaszt. A déli falszakasz védelmére emelt palánkot – amelynek faszerkezetére számos vasszög és ácskapocs utal – nagy méretű kővel töltötték ki, amelyek a faszerkezet elkorhadása után szétterültek. A déli falszakasz feletti törmelék réteg tisztítása során a régészek egy kiemelkedően szép, alabástromot idéző, úgynevezett pipaagyagból készült angyalszobrocska töredékére bukkantak, amely a párhuzamos alapján egy németalföldi, talán utrechti műhelyben készült a 15. század második negyedében. Közvetlenül a bányagödör déli szélénél a kutatók egy kétszer két méteres, téglakő szerkezetes épített tűzhelyet tártak fel, keleti oldalán lemélyített, habarcspadlós, méternyi széles előtérrel. Az előtér betöltése nagy mennyiségű 15. századi edénytöredéket, egy vassarkanthyút és egy vas késtokvertet rejtett.

A tűzhely kelet felé a monostor keleti falának alapárkáig nyúlt, és egy kis szakaszon bele is vágott abba. Déli szomszédságában egy hozzá hasonló, de kevésbé épen maradt tűzhely maradványai is előkerültek. Hogy a kolostornak pontosan mely építési fázisaihoz köthető a két tűzhely, azt az ásatás folytatásakor tisztázhatják majd a kutatók.

A kolostor cölöpös alapozású fala

Fotó: elkh.org

Modern Talking-koncert Csíkszentsimonban

Világsztárok is jártak a Tiltott Fesztiválon

Szórakozó emberek

Forrás: a Tiltott Fesztivál Facebook-oldala

A nyarat akár úgy is lehetne határozni, hogy a fesztiválok évszaka, amikor a fiatalok egyik eseményről a másikra járnak, már amennyire a zsebük engedi. A koronavírus-járvány lejártaival az idején kínáló igazán színes volt, de talán érdemes lehet kiemelni egy színpontot, a csíkszentsimoni Tiltott Fesztivált.

Nagy-Bodó Szilárd

Maga az esemény helyszíne már figyelemfelkeltő, hiszen a Csíki Sör Manufaktúra udvarán szervezik meg, a látogatóknak pedig gyárlátogatásra is van lehetőségük, valamint számos más programon is részt vehetnek. A fesztivál egy másik különlegessége, hogy nem egy tömbben zajlik, hanem végigkíséri az egész nyarat. Előre meghatározott szombati napokon zajlanak a koncertek és a többi tevékenység is.

Idén, a fesztivál második évadjában pedig a magyarországi hírességek mellett olyan világsztárok is színpadra álltak, mint a Boney M

vagy a Modern Talking. Utóbbi koncertje az évadzáró buli volt, amelyen sikerült megtölteni a gyár udvarát, több mint 7000 ember énekelte az örökzöld slágereket. Ezzel együtt pedig Thomas Anders lapunk kérdéseire is válaszolt.

Elmondása szerint egy csodálatos pályája volt, ha visszatekint az elmúlt 40 évre. Nagyon hálás a közönségének, illetve kimondottan boldog, hogy ezt a pályát választotta. Bevallása szerint arra kell törekedni, hogy örökzöld slágereket írjunk, persze erre nincs egy bevált recept, a közönség fogja eldönteni, hogy az adott alkotás kiáll-e az idő próbáját. Azonban, ha ez sikerül, akkor minden korosztály szeretni fogja az adott zenét, függetlenül attól, hogy hány éves. Thomas Anders ezzel magyarázza azt, hogy a Z generációs fiatalok is élvezik az ő koncertjeit.

A zenei legenda elmondta, hogy már többször járt Romániában, de Csíkszereda környékén még soha nem, Brassóban viszont már több ízben is volt. Ugyanakkor hozzátette, hogy a Csíki Sör Manufaktúra udvara egy igazán különleges

koncerthelyszín. A színpadra való fellépése előtt még viccesen azt is megjegyezte, hogy reméli, hogy a résztvevők nem ittak már túl sokat. Bár számára is újdonság volt a koncert helyszíne, nyomatékosította, hogy az elsődleges szempont nem az, hogy hol énekel, hanem az, hogy a közönsége jól érezze magát, hiszen ezért dolgozik, ezért áll fel a színpadra.

Thomas Anders kendőzetlenül beszélt arról is, hogy már évek óta ugyanazokra a helyszínekre hívják vissza, nincs se több, se kevesebb meghívása. Természetesen a koronavírus-járvány alatt nem voltak fellépései, de ennek az első évben még örvendett is, hiszen otthon tudott lenni a családjával. Azonban a második év számára is már unalmas volt, hiszen elkezdtek hiányozni a fellépések és a közönséggel való találkozás. Meglátása szerint az idején, 2022-es év volt az, amikor a világ ilyen szempontból elkezdett visszatérni ahhoz az állapothoz, amit 2019-ben maga mögött hagyott, de még kell egy kis idő, ameddig teljesen visszatér a koronavírus előtti nyugodt időszak.

Thomas Anders a színpadon

Forrás: a Tiltott Fesztivál Facebook-oldala

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozásMarosvásárhely
Predeal u. 97 sz.Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

Az OLIGRAF MUNKÁST és KÖNYVKÖTŐT alkalmaz. Tel. 0725-917-420. (66771-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

LAKÁS

LAKÓTÁRSNÓT keresek egy 3 szobás lakrészbe az orvosi bentlakások közelében. Tel. 0757-048-449. (sz.-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést mindenféle anyagból, bádogosmunkát, -javítást, bármilyen építkezési munkát és sürgős javítást, meszelést. Készítünk kerítést, kaput vasból és javítunk vaskaput. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-730, Balázs. (16992)

VÁLLALOK bádogosmunkát és bármilyen tető javítását házaknál és tömbházaknál, személtleöntők javítását tömbházaknál, csatornatakarítást, valamint vízszigetelést. Tel. 0754-509-868. (17318-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, új tető készítését Lindab lemezzel, cserépforgatást, szigetelést kátránnyal, polisztrénnel, vakolást, bádogosmunkát, csatornakészítést és -javítást, akármilyen kisebb javítást. Tel. 0740-651-354. (17116)

FAKIVÁGÁST és kerttakarítást vállalkok. Tel. 0770-621-920. (17262)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ácsmunkát, bádogosmunkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Fülöp Hunor. (17287-I)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy Lindab lemezből, szigetelést kartonból vagy polisztrénnel, meszelést és kisebb javítást. Tel. 0758-639-258, Csaba. (17288-I)

VÁLLALUNK építkezési munkát, tetőjavítást, cserépforgatást, vakolást, meszelést. Raktáron van anyagunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-737, Zoli. (17193)

ÁCSMESTER házak felújítását vállalja, tetőkészítést bármilyen lemezből, cserépből, ácsmunkát, cserépforgatást. Tel. 0746-739-502. (17202)

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatornájavitást, teraszokészítést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (17306-I)

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezzel, meszelést, bármilyen munkát. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0742-879-423, István. (17350)

MEGEMLEKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk október 2-án **BAKAI ANNA-MÁRIÁRA** halálának 13. évfordulóján. Emlékét szívünkben őrizzük. Nyugodjon békében!
Szerettei. (17324)

Fájó szívvel emlékezünk a drága jó testvérré, az ákosfalvi **VARGA ÁRPÁDRA** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Testvérei. (mp.-I)

Szomorú szívvel emlékezünk október 1-jén **CSEH MÁRIA MAGDOLNÁRA** halálának évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Bánatos férje, lánya, két fia és azok családja. Nyugodjál békében, ANYUCI! (17355-I)

RÉSZVÉTVILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki kolléganőknek, Kereszturi Orsolyának, együttérzünk vele és családjával **ÉDES-APJA** elvesztése miatt érzett fájalmában. Az Ákosfalvi Polgármesteri Hivatal munkaközössége. (sz.-I)

Válasszon aktuális ajánlataink közül!

25% KEDVEZMÉNY A KÉKFÉNYSZŰRŐS LENCSEKRE,
vagy 15% a szemüvegkeretekre!

www.doraoptics.ro

SZÁSZRÉGEN
(Libertății)

B-dul Libertății, Nr.12/2
0733 553 971

MAROSVÁSÁRHELY
(Központ)

P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

MEDGYES

Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, Nr. 21.
0736 386 353

MAROSVÁSÁRHELY (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor Nr. 1.
0733 553 973

MAROSLUDAS

Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7.
0735 786 853

SZÁSZRÉGEN (Cardinal)

Str. Cardinal Alexandru Todea,
Nr. 25/A
0728 908 856

SEGESVÁR

Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Marosvásárhelyi Rádió Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Dr. Máté Gábor
A sóvárgás démona

Dr. Máté Gábor
Szétszórt elmék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthon gondozó szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110
- Optika-Optofarm
 - 0265/212-304
 - 0265/312 436
 - 0265/250-120
 - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed
 - 0265/250-344
 - 0756-468-658
 - 0729-024-380
- Labor
 - 0751-114-307
- e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
- Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446
- Emma vendéglő, - 0740-083-077
- hidegtálok készítése - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat
 - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800
 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
- Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.